

**Strategia de Dezvoltare Comunitară a
oraşului Călăraşi pentru anii 2026-2030**

Cuprins

1. Introducere și rezumat executiv	5
1.1. Contextul național și regional	5
1.2. Comisia și echipele.....	5
1.3. Aprobarea consiliului local	6
2. Introducere în planificarea strategică	7
2.1. Dezvoltarea metodologiei de pregătire a planului strategică	7
2.2. Cadrul juridic și instituțional privind dezvoltarea comunitară	7
3. Profilul și analiza comunității	8
3.1. Caracteristici geografice și de mediu	8
3.1.1. <i>Caracteristici fizico-geografice</i>	8
3.1.2. <i>Planificare spațială</i>	9
3.1.3. <i>Resurse naturale</i>	9
3.1.4. <i>Factorii de poluare a mediului</i>	10
3.2. Demografie.....	12
3.2.1. <i>Resurse Umane</i>	12
3.3. Servicii Sociale	12
3.3.1. <i>Caracteristicile grupurilor vulnerabile</i>	12
3.3.2. <i>Servicii Sociale</i>	14
3.4. Economia	17
3.4.1. <i>Structura de afaceri a economiei locale și a domeniului de afaceri</i>	17
3.4.2. <i>Sectorul Agriculturii</i>	17
3.4.3. <i>Industria</i>	18
3.4.4. <i>Comerțul și serviciile</i>	18
3.5. Infrastructura	18
3.5.1. <i>Infrastructura Utilităților Publice</i>	18
3.5.2. <i>Fondul locativ</i>	19
3.6. Buna guvernare și management	19
3.6.1. <i>Gestionarea administrativă</i>	19
3.6.2. <i>Bugetul Local</i>	23
3.6.3. <i>Societatea civilă</i>	30
3.7. Analiza SWOT	32

4. Strategia de dezvoltare socio-economică	35
4.1. Viziunea comunității	35
4.2. Cadrul și direcțiile strategice.....	35
a. Dezvoltarea economică locală	36
b. Gestionarea bunurilor	37
a. Planul de Acțiune	38
b. Planul și cadrul de monitorizare și evaluare	48
Anexe	50

1. Introducere și rezumat executiv

1.1. Contextul național și regional

Strategia de Dezvoltare Comunitară este un document complex, elaborat printr-un larg parteneriat, care are la bază documentele de programare locală (Programul Strategia de dezvoltare integrată a raionului Călărași, 2021-2025) și națională (Strategia națională de dezvoltare "Moldova 2030", strategii sectoriale de dezvoltare), și internațională (Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030).

1.2. Comisia și echipele

Prezentul document reprezintă Strategia de Dezvoltare Comunitară (SDC) a orașului Călărași pentru anii 2026-2030

Strategia de Dezvoltare Comunitară reprezintă un document de politică publică, care va ghida acțiunile Administrației Publice Locale, în următorii 5 ani, în vederea asigurării unui proces continuu și coerent de dezvoltare a localității.

Tabelul 1. Componența grupului pentru planificare strategică

#	Numele, prenumele	Locul de muncă	Funcția
1.	Victor Ambroci	Primăria	Primar
2.	Mihail Jacota	Primăria	Viceprimar
3.	Doina Harea	Primăria	viceprimar
4.	Angela Căpățînă	Primăria	Contabil-șef
5.	Ion Burungiu	Primărie	Arhitect-șef
6.	Nicolae Chitoroga	Primărie	Jurist
7.	Alexandru Artin	Primărie	Specialist în atragerea investițiilor
8.	Natalia Paraschiv	Primărie	Specialist gestionarea patrimoniu public
9.	Melnic Ecaterina	Primărie	Secretarul Consiliului Local
10.	Aurica Amarii	Primărie	Specialist
12.	Tatiana Spînu	Grădinița Lăstărel	Director
13.	Valentina Lupu	Grădinița Guguta	Director
14.	Silvia Dodon	Grădinița Doremicii	Director
15.	Iurcu Mariana	Muzeul de istorie și etnografie orașul Călărași	Lider grup de inițiativă privind dezvoltarea turistică a orașului Călărași
16.	Ana Chicu	Primărie	Specialist principal

1.3. Aprobarea consiliului local

Strategia a fost aprobată prin Decizia Consiliului local nr. 10/17 din 09.12.2025

2. Introducere în planificarea strategică

2.1. Dezvoltarea metodologiei de pregătire a planului strategic

Acest document a fost elaborat cu scopul de a impulsiona procesul de dezvoltare socio-economică a localității, de a stabili niște repere clare pentru conjugarea efortului comun al membrilor comunității direcționat spre îmbunătățirea calității vieții cetățenilor.

Metodologia de lucru a respectat logica elaborării unei strategii:

- 1) **Diagnosticul teritoriului**, bazat pe datele existente și realizat cu implicarea părților interesate (administrația publică, mediul de afaceri, societatea civilă) și a responsabililor pe domenii. Această analiză, ce conține o dimensiune tematică, dar și una integrată, a servit drept material de lucru în cadrul grupurilor de lucru.
- 2) **Analiza SWOT** - instrument de analiză a potențialului de dezvoltare a orașului, evidențiază punctele tari și slabe, oportunitățile și amenințările rezultate din diagnosticul teritoriului pe baza unui proces participativ al părților interesate (grupuri de lucru sectoriale, interviuri, workshop-uri, focus grup-uri, dezbateri cetățenești).
- 3) Strategia conține **viziunea, obiectivele generale și specifice** de dezvoltare și principalele direcții strategice de dezvoltare ale orașului. Acestea sunt măsurabile în termeni de timp, relevanță și rezultate concrete.
- 4) **Planul de acțiuni 2026 – 2031** conține acțiunile concrete de întreprins pe termen scurt și mediu pentru atingerea obiectivelor specifice de dezvoltare stabilite în Strategie.

În același context, metodologia de elaborare a asigurat caracterul participativ și transparent al acestui document prin organizarea de interviuri, chestionare, workshop-uri, focus grup-uri, training-uri, grupuri de lucru sectoriale, consultări și audieri publice în fazele esențiale de elaborare, pentru exprimarea nevoilor și aspirațiilor tuturor categoriilor sociale. Au fost respectate principiile egalității și echității de gen, incluziunii și reprezentativității tuturor grupurilor din cadrul comunității (criterii de vârstă, sex, etnie, apartenență religioasă, categorii vulnerabile, etc.).

Pe baza planului de acțiuni, vor fi elaborate planuri anuale de activități la nivelul consiliului local Călărași

2.2. Cadrul juridic și instituțional privind dezvoltarea comunitară

Strategia de Dezvoltare Comunitară a orașului Călărași pentru anii 2026 – 2030 reprezintă un document de planificare strategică integrată la nivel local, un mijloc esențial pentru factorii de decizie, pentru părțile interesate și, nu în ultimul rând, pentru cetățeni, unde sunt identificate cele mai bune soluții pentru creșterea calității vieții prin asigurarea unui mediu sănătos pentru o dezvoltare durabilă pe termen mediu și lung în comunitate.

3. Profilul și analiza comunității

3.1. Caracteristici geografice și de mediu

3.1.1. Caracteristici fizico-geografice

Poziționarea geografică | Orașul Călărași se așterne pe ambele maluri ale râului Bîc, în regiunea unor dealuri miraculoase de Codru, cam la jumătate de cale între Chișinău și Ungheni (59 de km până la Ungheni și 49 de km până la capitala Republicii Moldova și 132 km de municipiul Iași, România), îmbrățișând cele două artere de comunicație ce duc spre frontieră – autostrada și calea ferată. Dealul de lângă Tuzara, acoperit cu o pădure seculară, are o altitudine de 383 de m, cel ce urcă spre Nișcani, pe șoseaua Călărași-Orhei, se înalță la 353 m.

Clima orașului Călărași este moderat-continentală. Temperatura medie a aerului este 9 °C. Minimul absolut al temperaturii revine lunilor ianuarie-februarie (25-27 °C sub zero) și maximul – lunii iulie (+36 °C).

Suprafața totală a orașului Călărași este de 4.233 ha, din acestea 1975 ha sunt terenuri cu destinație agricolă. Structura terenurilor cu destinație agricolă este reprezentată de terenuri arabile 828 ha, culturi multianuale 681 ha, dintre care viile ocupă 428ha, livezile 253 ha, pășuni și fânețe 239 ha. Spațiile verzi ocupă 768 ha: pădurile 775,41 ha, restul fiind fâșii de protecție și tufișuri. Terenul fondului apelor ocupă 177 ha, dintre care mlaștinile – 116 ha, iazurile – 39 ha. Terenurile alocate pentru construcții sunt de 4 ha.

Istoric | Călărașul este pentru prima dată atestat documentar la 1432 – 1433 cu denumirea de Tuzara. Localitatea Tuzara este pomenită într-un șir de documente domnești ce aparțin diferitor perioade istorice: de la Alexandru cel Bun care a dat moșia Tuzarei spre stăpînire unui boier credincios domnului (înainte de 1430), pîna la Mihai Șutu care a confirmat existența Tuzarei – tîrg stabilind aici diferite rînduieli (28 septembrie 1794).

Legenda spune că voievozii Moldovei au descălecat în repetate rînduri, pe meleagurile Tuzarei, acesta constituind un loc de importanță strategică. Oștenii domnului Moldovei ademiniți de natura Codrilor din preajmă și frapați de farmecul peisajului podgorean, au descălecat și au rămas aici pentru totdeauna împreună cu căpeteniile lor. Ostașii - călăreți se numeau pe atunci călărași.

Etimologia toponimului Călărași: Călărași - soldat din cavalerie, cavalerist. Călărașii constituiau unul dintre elementele principale ale vechii armate moldovenești. Ei se recrutau din boieri și din slujitorime, aceasta din urmă făcînd parte din clasa răzeșilor, cărora domnitorul le acordase anumite privilegii, pentru ca să slujească în armată fără leafă. Acest fenomen posibil că a fost legat de unele particularități ale dezvoltării relațiilor agrare în Moldova, reorganizarea sistemului de proprietate de pămînt în secolul XVI și apariția unor categorii de proprietari de pămînt răzeș în viața cărora relațiile de rudenie aveau o mare importanță. În Moldova călărașii asigurau paza hotarului contra tătarilor și altor invadatori. Tot ei erau însărcinați să ducă corespondența la domn și de la domn.

Încă de la formarea statului medieval moldovenesc, teritoriul actualului raion Călărași ținea de ținutului Orhei – Lăpușna aceasta o demonstrează recensământul din 1772-1774 unde găsim că exista ocolul Fața Bîcului. După divizarea ținutului Orhei - Lăpușna în două județe separate, o parte din localități au trecut în județul Orhei iar altă parte în județul Lăpușna.

La 21 aprilie 1873 la Călărași vine primul tren. De atunci orașul începe a exporta în cantități mari fructe proaspete și uscate, precum și nuci în orașele mari ale Rusiei. Având școală parohială din 1864, în 1873 la Tuzora sau Călărași apărură o școală populară de alfabetizare, în 1881 aici instruiău copiii învățătorul Ion Oprea și preotul Gheorghe Cerchez. Între timp se deschise un spital cu 10 paturi și o poștă. În 1884 Tuzara-târg întrunea 288 de case, Călărași-sat – 447 de ogrăzi.

Firme mari, aparținând proprietarului Saradjiev încep, în 1901, producerea coniacului, la Chișinău și Călărași. Contele Matei Derojinski fondează în 1905 un atelier de altoire a viței de vie pe portaltoi american, creează o mare pepinieră de butași și pomi fructiferi. Gazeta „Drug” din 17 decembrie 1906 anunță că la Călărași sunt puși în vânzare butași de soiuri europene, nuci altoiți și copăcei de caiși. Pînă la anul 1925, conform “Dicționarul Statistic al Basarabiei Chișinău, 1923 ” Călărași era reședință de plasă în județul Orhei cuprinzând 53 de comune rurale.

Însă către anul 1925, când a fost adoptată o nouă lege administrativă, Călărași continuă să existe ca centru de plasă cu 47 de sate în componența județului Lăpușna. (Recensământul general al populației României din 29 decembrie 1930).

În august 1940 localitatea Călărași este declarată oficial oraș, iar din noiembrie a devenit centru raional. În anii celui de-al doilea război mondial orașul Călărași a fost aproape în întregime distrus. După război, însă, orașul a renăscut pe un fâgaș urbanistic și arhitectural contemporan, căpătând cu timpul aspectul său de astăzi.

3.1.2. Planificare spațială

Orașul Călărași dispune de Plan Urbanistic General, conform căruia Orașul este structurat în trei zone

- 1) Zona central-administrativă**
Amplasamentul: Partea centrală a orașului.
- 2) Zona industrială:**
Amplasamentul: În partea de sud a orașului
- 3) Zonele rezidențiale:**
Amplasamentul: În formă de semicerc în jurul zonei central-administrative. .

3.1.3. Resurse naturale

Suprafața a fondului funciar a orașului Călărași este de 4232,8597 ha, dintre care intravilanul constituie cca. 922,9015 ha. Din totalul de 922,9015 ha de intravilan 394.6 ha de teren are destinație de construcție.

În ceea ce privește terenul extravilan, acesta constituie 3309,9582 ha, iar cea mai mare parte o ocupă terenurile agricole – 1975,45 ha, alte 972.4 ha reprezintă păduri, iar 176.7 ha sunt acoperite de ape.

Bazine acvatice | Suprafața totală a resurselor acvatice aflate în componența comunii este de cca. 176.7 ha. Comuna este traversată de râul Bîc.

3.1.4. Factorii de poluare a mediului

Calitatea aerului | În orașul Călărași volumul noxelor degajate în atmosferă este mediu spre ridicat. Cauza calității reduse a aerului o reprezintă atât existența unei zone industriale în imediată apropiere de zonele centrale ale orașului, cât și de o concentrație ridicată a automobilelor. .

În linii generale principalele surse de poluare a mediului în comună constituie transportul auto, gunoiștile autorizate și neautorizate, gazele eliberate de cazangeria școlii, arderea tuturor tipurilor de combustibil în gospodăriile personale.

Calitatea solului | Principalul factor de degradare a solurilor este eroziunea. Activitatea economică a condus la intensificarea proceselor de degradare a terenurilor și învelișului de sol. Reducerea exagerată a aplicării îngrășămintelor conduce la epuizarea conținutului de elemente fertile în soluri și la scăderea productivității terenurilor. Practica agricolă demonstrează că, capacitatea de producție și recoltele cresc prin utilizarea tehnologiilor avansate, mașinilor și uneltelor perfecționate, utilizarea îngrășămintelor și pesticidelor, efectuarea lucrărilor de irigare, desecare, drenare, de prevenire și combatere a eroziunii solului, etc. Nerespectarea acestor cerințe duce la micșorarea roadelor și degradarea solurilor. În localitate sunt proprietari de terenuri agricole care utilizează tehnologii avansate de producere agricolă, folosind diverse chimicale, pesticide, ceea ce respectiv influențează asupra calității solului.

Calitatea apei potabile | Analiza efectuată arată că cca. 79.1% din populația orașului Călărași au acces la servicii de aprovizionare centralizată cu apă, în timp ce 48.1% au acces la servicii centralizate de canalizare. În rândul agenților economici și al instituțiilor publice acești indicatori sunt și mai ridicați, fiind de 98.8% și 76.5% respectiv în cazul agenților economici și 100% în cazul ambilor indicatori în cadrul instituțiilor publice.

În or. Călărași funcționează un sistem de alimentare cu apă, funcțional în proporție de 100% și care corespunde cerințelor de calitate stabilite. Lungimea rețelelor de aprovizionare cu apă, în oraș este de 64 km, înregistrând o creștere neesențială de 3% sau 2 km în ultimii trei ani. Rețelele noi construite deservește beneficiarii, dar nu sunt trecute la balanța Î.M., fiind la balanța APL Călărași

Gestionarea deșeurilor | Gestionarea deșeurilor în orașului Călărași este asigurată prin intermediul Î.M. Gospodăria Comunal Locativă Călărași. În anul 2025 au fost evacuați cca. 15 mii m³ de deșeuri, ceea ce constituie 0.80 m³ per locuitori. Încasările din vânzări în domeniul gestionării deșeurilor au constituit cca. 1.5 mln MDL, iar numărul de noi contracte încheiate în anul 2025 este de 100.

Concluzii | Orașul Călărași se confruntă cu anumite probleme de mediu, cele mai importante fiind poluarea aerului, apelor inclusiv subterane, scăderea nivelului apei în râul Bîc, care nu pot fi toate

soluționate în viitorul apropiat (din cauza costurilor ridicate). Totuși, inițierea unor proiecte în aceste domenii (reconstrucția stației de epurare, construcția boștii, colectarea selectivă a deșeurilor, etc.), promovarea educației ecologice printre localnici, va permite într-o perspectivă mai îndelungată soluționarea acestora și adaptarea la schimbările de mediu care au loc.

Calitatea mediului este influențată și de lipsa managementului eficient a și a rețelei de canalizare încă slab dezvoltate. Lipsa rețelelor de canalizare contribuie la poluarea apelor de suprafață și a pânzei freatice, ceea ce în final are o influență negativă asupra stării biodiversității și a sănătății populației. Creșterea capacității stației de epurare va permite diminuarea poluării cu ape menajere de către gospodăriile individuale.

Totodată, este importantă dezvoltarea sistemului de colectare a deșeurilor, creșterea numărului de unități de deservire, dar și creșterea continuă a numărului de contracte încheiate cu gospodăriile individuale.

Activitatea autorității publice locale trebuie să fie orientată spre atragerea investițiilor în crearea și extinderea ariilor protejate, care ar facilita nu numai soluționarea unor probleme de mediu, dar și va crea premise pentru dezvoltarea turismului.

3.2. Demografie

3.2.1. Resurse Umane

Populație.

La 1 ianuarie 2024 populația orașului Călărași constituia 9469 de locuitori. Perioada ultimilor ani se înregistrează o stabilizare a populației orașului, fiind înregistrată o scădere ne semnificativă.

La începutul anului 2024, în componența populației orașului Călărași ponderea cea mai mare o dețin persoanele cu vârsta aptă de muncă (cuprinsă între 17 – 60/62 ani) de 68% sau 4783 persoane. Acest fapt este favorabil pentru implicarea categoriei date apte de muncă în dezvoltarea locală. Restul 32% a populației orașului, sunt copii și tineri cu vârsta sub 17 ani 2183 de persoane sau 17% sau peste vârsta aptă de muncă – 2503 persoane sau 15%.

Orașul Călărași se va confrunța în următorii ani cu o sporire a procesului de îmbătrânire a populației, care va determina o presiune demografică în descreștere. Asemeni, Republica Moldova se confruntă la nivel global cu un proces de îmbătrânire demografică, datorat în principal scăderii natalității care a determinat reducerea absolută și relativă a populației tinere (0-14 ani). Astfel, creșterea numărului locuitorilor în vârsta de peste 60/62+ ani, care la moment constituie 15% din totalul populației, relevă că orașul este în categoria localităților cu tendințe de îmbătrânire a populației.

Numărul populației este într-o scădere foarte lentă în ultimii 3 ani și în mare parte poate fi considerată a fi stabilă, cu toate că sporul natural este negativ. Tendința descrescătoare este influențată de procesele migraționiste caracteristice pentru toate localitățile din RM. În anul 2024 natalitatea a înregistrat un număr de 136 copii născuți, pe când s-au înregistrat 150 de cazuri de deces în rândul populației.

3.3. Servicii Sociale

3.3.1. Caracteristicile grupurilor vulnerabile

Populația vulnerabilă | Categoria populației sărace în orașul Călărași constituie cca. 5% din numărul total al locuitorilor. Persoanele în etate și persoanele cu dizabilități, au preponderent venituri din gospodăriile agricole individuale, practică o agricultură de subsistență și participă foarte puțin la schimburile comerciale. Principalele cauze ale sărăciei sunt specifice majorității localităților rurale din republică: venitul familiei nu corespunde cheltuielilor elementare de întreținere, salariile și pensiile sunt mizere.

Din rândul persoanelor care se încadrează în categoria familiilor sărace, 300 (37.5%) sunt familii cu 3 sau mai mulți copii, iar 100 (12.5%) sunt familii monoparentale conduse de femei.

La nivel de oraș, distribuția familiilor sărace este una proporțională raportată la numărul populației orașului.

Tabelul 2. Populația săracă, 2024

Total săraci	Familii sărace mai mulți copii	Monoparentale conduse de femei
800	300	100

Sursa: Primăria orașului Călărași

Persoane cu dizabilități | Numărul de persoane cu grad de invaliditate este considerat a fi sub mediu și constituie 5% din populație. Majoritatea lor sunt cu dizabilități medii, capabili pentru activități fără ajutorul extern. Distribuția pe genuri este aproximativ egală 52% din fiind bărbații, iar 48% fiind femei. În comună se constată 6.7% copii cu dizabilități sau 0.34% din numărul total al persoanelor cu dizabilități.

Procesul de incluziune a acestora în societate este în derulare, deoarece vizează schimbarea unei mentalități, și este unul de durată și care trebuie abordat prin activități constante și consecvente. Motivul pentru care persoanele cu dizabilități nu se bucură de acces comun, cu celelalte persoane, la spațiul public este pentru că acestora nu le este oferită o distribuire uniformă în societate, ci sunt sprijinite doar de anumite instituții.

Tabelul 3. Persoane cu dizabilități, 2025

	Total	Adulți	Copii
Persoane cu dizabilitate severă	116	96	20
Persoanele cu dizabilitate accentuată	494	480	14
Persoanele cu dizabilitate medie	40	36	4
Total persoane cu dizabilități	650	612	38

Sursa: Primăria orașului Călărași

Persoane în etate | Persoanele în etate reprezintă una din cea mai vulnerabilă categorie socială existentă în localitate, majoritatea dintre care trăiesc în sărăcie. Cu regret este evidentă îmbătrânirea populației, ca rezultat al migrației tinerilor peste hotarele UAT în căutarea unei vieți mai bune și a unui serviciu stabil. Persoanele în etate reprezintă 14% din populație, dintre care 65% sunt femei. Majoritatea persoanelor din categoria dată dețin un teren în jurul casei pe care-l îngrijesc pentru a-și asigura existența.

Această categorie a populației se confruntă cu probleme economice grave, cum ar fi: lipsa de surse financiare pentru procurarea lemnului și a carburanților de foc. Deși pensiile au fost majorate, acestea nu acoperă coșul minimal de consum și cei mai mulți dintre ei necesită acordarea ajutoarelor materiale. Efectiv această stare de lucruri nu diferă mult de la un an la altul.

Situația social-economică și nivelul de trai scăzut au influențat negativ asupra nivelului de trai al populației. În general populația orașului se confruntă de următoarele probleme: starea economică precară, sporul natural scăzut, pensii mici, potențialul redus al administrației publice locale de a ajuta categoriile social-vulnerabile.

3.3.2. Servicii Sociale

Orașul Călărași, precum și toate localitățile din republică, are tradiții frumoase în ceea ce privește educația copiilor, care mențin nivelul moral și spiritual al comunității în general. În cadrul comunii există 10 instituții de învățământ – 3 grădinițe, o școală primară, un gimnaziu și 2 licee teoretice. Deasemenea în oraș activează 2 școli Sportive: Școala Sportivă Mihai Viteazu și Școala Sportivă de Rezerve Olimpice. Sistemul educațional existent în localitate este reprezentat de următoarele niveluri:

Preșcolar (grădiniță de copii):

- Grădinița Guguță cu o capacitate de 195 copii, frecvențează 232 copii.
- Grădinița Lăstărel cu o capacitate de 180 de copii, frecvențează 234 copii
- Grădinița Doremicii cu o capacitate de 80 de copii, frecvențează 132 de copii
- **Primar/Secundar (liceu):**
- Școala Primară „Alexandru Baltaga ” cu o capacitate de 405 elevi, frecvențează 442 de elevi
- Gimnaziul „Ion Creangă” cu o capacitate de 320 elevi, frecvențează 162 de elevi
- Liceul Teoretic „V. Alecsandri” cu o capacitate de 1400 elevi, frecvențează 776 de elevi
- Liceul Teoretic „M. Sadoveanu” cu o capacitate de 600 elevi, frecvențează 551 de elevi

Vocațional

- Școala Sportivă „Mihai Viteazu” cu o capacitate de 280 elevi, frecvențează 400 de elevi –
- Școala Sportivă de Rezerve Olimpice cu o capacitate de 162elevi, frecvențează 162 de elevi
- Școala de arte Călărași „George Enescu” cu capacitatea de 407 elevi,frecvențează 407 de elevi
- Centrul de Tineret Călărași

Obiectul major al procesului educațional este formarea și pregătirea copiilor pentru viață și activitate într-o societate democratică, precum și adaptarea lor la condițiile mereu schimbătoare ale societății.

Educația preșcolară | Educația preșcolară în orașul Călărași se realizează în cadrul a 3 grădinițe.

Tabelul 4. Instituții învățământ , 2025

Instituția	Anul înființării	Angajați	Capacitate	Copii	Suprafața totală, m ²	Suprafața utilizată m ²
Grădinița „Guguta”	1991	20	195	232	2360	1844
Grădinița „Lăstărel”	1978	18	180	234	939	939,
Grădinița „Doremicii”	2017	9	80	132	1100	1100
Școala primară	1960	22	405	442	1290	1290
Gimnaziul „Ion Creangă”	1947	20	320	162	1715	1715
Liceul Teoretic „V.Alecsandri”	1941	62	1400	776	2167	2167

Liceul Teoretic "M. Sadoveanu"	1991	44	600	551	2303	2303
Școala Sportivă Mihai Viteazul	2013	22/9	280	400	1000	1000
Școala Sportivă de Rezerve Olimpice	1960	9	162	162	730.8	730.8

Sursa: Primăria orașului Călărași

Activitatea de educație și instruire a copiilor se realizează în baza Curriculei Educației copiilor de vârstă timpurie și preșcolară din Republica Moldova și Standardele de învățare și dezvoltare pentru copilul de 0-7 ani. Întregul proces instructiv-educativ este axat pe copil, pe necesitățile lui, pe ritmul propriu și nivelul de dezvoltare a fiecărui copil în parte.

Învățământul primar și secundar general | Învățământul primar și secundar general orașul Călărași se realizează în cadrul unei Școli Primare, precum și în cadrul Gimnaziului Ion Creangă, și a Liceelor Teoretice Vasile Alecsandri și Mihail Sadoveanu.

În prezent în Școala Primară își fac studiile 442 elevi, în Gimnaziu - 162 de elevi, iar în cele 2 licee învață 776 și 551 de elevi respectiv. În instituțiile date activează respectiv în Școala Primară 22 cadre didactice, în Gimnaziu 20 de cadre didactice, iar în cele 2 licee respectiv 62 și 44 cadre didactice. Vârsta medie a cadrelor didactice este pentru Școala Primară de 50 ani, Gimnaziu 45 ani, Liceul V. Alecsandri 50 ani și Liceul M. Sadoveanu 53 ani. Limba de instruire în ambele instituții este limba română.

În cadrul Liceului Teoretic M. Sadoveanu se predă limba rusă, din motivul că sunt clase cu puțini copii care studiază în limba rusă, spațiul în liceu este utilizat la capacitate maximă.

Cultura | În orașul Călărași există Centrul cultural Ion Ungureanu. Capacitatea centrului de cultură este de cca. 550 de locuri. + Sala mică 100 locuri. Centrul de Cultură dispune de mijloace tehnice audio-vizuale, sistem de încălzire, mobilier nou. Manifestările culturale ce se desfășoară țin de sărbătorile tradiționale ale neamului și sunt foarte atractive, dar organizarea lor necesită mijloace financiare care sunt insuficiente.

Alte spații importante folosite pentru manifestări culturale reprezintă scuarurile orașului. Acestea sunt 8 la număr și au o suprafață cumulativă de peste 11 ha, cel mai mare având suprafața de cca.4.1 ha, iar cel mai mic de puțin peste 0.4 ha.

În scuarul central se găsește Estrada de vară cu o capacitate de 600 de locuri. Estrada de vară este construită în cadrul proiectului "Valorificarea potențialului turistic al regiunii centru al Republicii Moldova cu susținerea financiară a ADR centru și bugetul raional. Estrada este destinată pentru organizarea evenimentelor culturale și sociale la nivel local, național, internațional.

În orașul Călărași activează Biblioteca Publică Raională "Grigore Vieru" este suficient de mare și permite asigurarea condițiilor necesare pentru buna desfășurare a activității acesteia. Biblioteca

este bine dotată, atât cu fond de carte cât și cu tehnică de calcul, devenind un centru multimedia. Biblioteca a beneficiat de suport în cadrul programului Novateca.

Ocrotirea sănătății | În orașul Călărași activează 3 instituții de sănătate publică. Numărul de beneficiari anual se ridică la cca. 10 000 de pacienți. Lista instituțiilor include următoarele:

- IMPS Spitalul raional Călărași, 370 angajați, peste 3500 de pacienți anual.
- CMF Călărași, 170 de angajați peste 7000 de pacienți anual
- IMPS Spitalul Raional Călărași (stația raională de asistență medicală urgentă) – 30 de angajați, peste 1000 de pacienți anual.

Spitalul raional Călărași, atât filiala de bază cât și stația raională de asistență medicală urgentă activează 24/24 ore, având un personal cumulativ de cca. 400 de oameni și deservind cca. 10-11 mii de pacienți anual, atât din localitate, cât și din întreg raionul.

Centrul medicilor de familie, cu o capacitate de 500 persoane/zi, starea lui tehnică este medie, necesită dotare cu mobilier, tehnică medicală, reparație cosmetică. O ambulanța ajunge la pacient timp de 10-20 minute.

Programul de activitate al instituțiilor medicale a raionului au avut ca obiectiv major consolidarea și modernizarea continuă a sistemului de ocrotire a sănătății, coordonarea activităților organelor centrale și locale în soluționarea problemelor de sănătate, organizarea și eficientizarea activităților instituțiilor medicale, utilizarea rațională a resurselor umane și a materialelor în scopul ameliorării sănătății populației. Un factor extrem de important, care va ameliora situația în ocrotirea ocrotirii sănătății este implementarea asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

Persoanele fără asigurări de sănătate sunt persoane apte de muncă fără loc de muncă cuprinși între 16-60 (62) ani. Motivele din care aceste persoane nu au asigurare medicală sunt neangajarea în câmpul muncii și lipsa resurselor pentru procurarea poliței de asigurare, dezinteres în calitatea serviciilor medicale.

Accesul la tratarea bolilor cronice al populației din oraș este moderat. Cazuri de îmbolnăvirii se înregistrează cel mai des la populația săracă. Între cazurile de morbiditate predomină afecțiunile aparatului cardiovascular și digestiv.

Asistența medicală pre- și postnatală sunt de calitate, persoanele sunt asistate de angajații oficiului medicilor de familie. Indiferența, lipsa mijloacelor financiare și nepunerea la evidență reprezintă principalele cauze de care anumite persoane nu beneficiază la timp de asistență medicală.

3.4. Economia

3.4.1. Structura de afaceri a economiei locale și a domeniului de afaceri

Din analiza indicatorilor ce caracterizează evoluția de ansamblu a economiei localității se constată că la 01.01.2025 pe teritoriul orașului Călărași erau înregistrate în total 420 de agenți economici, dintre care 229 cu drept de persoană fizică și 191 cu drept de persoane juridice.

Din cei 229 de agenți economici cu drept de persoană fizică, cei mai mulți - 225 reprezintă activitate în bază de patentă, iar alții 4 sunt Gospodării Țărănești.

În cazul agenților economici cu drept de persoană juridică, din totalul de 191 de agenți economici 186 reprezintă Societăți cu Răspundere Limitată, 4 Societăți pe Acțiuni, 1 cooperativa,

În oraș activează și un Incubator de Afaceri, care are o capacitate de 41 de spații pentru incubarea companiilor pentru o perioadă de 3 ani. În acest interval companiile beneficiază de servicii care pot fi grupate, după cum urmează:

- Oferirea spațiului de închiriat pentru birouri și pentru producere, la prețuri preferențiale;
- Oferă posibilitatea de a contracta servicii de rezidență virtuală
- Servicii administrative și tehnice;
- Consultanță și ghidare în afaceri;
- Acces la surse de finanțare.

Toate aceste activități au rolul de a susține dezvoltarea întreprinderilor nou create, astfel încât acestea să poată ajunge la un nivel de stabilitate și autonomie, care să le permită incubare - funcționarea pe cont propriu, cu șanse crescute de a face față mediului concurențial.

Principalele domenii de activitate economică în localitate sunt: **construcțiile**, care angajează un număr mare din populația orașului; urmată de **sectorul comerțului /serviciilor**, sectorul **industrii** și cel al **agriculturii**.

Principali agenți economici care activează în orașul Călărași sunt – SRL Călărași Divin – producerea divinurilor, SRL Instacon – industria ușoară, SRL Palplast – producția țevilor din plastic, SRL Serolan – Panificație; SRL Nirom Roz – Construcții

3.4.2. Sectorul Agriculturii

Agricultura este reprezentată de 85 de gospodării țărănești și 2 asociații de gospodării țărănești. Cele 85 de gospodării țărănești și câteva SRL-uri administrează cca. 2500 ha de terenuri agricole, preponderent culturi cerealiere, principalii fiind: urmate de vii și livezi.

Structura fondului funciar | Suprafața totală a localității constituie 4232,85 ha, dintre care intravilanul constituie cca.922,90 ha. Din totalul de 922.90 ha de intravilan 394.6 ha de teren are destinație de construcție.

În ceea ce privește terenul extravilan, acesta constituie 3309,9582ha, iar cea mai mare parte o ocupă terenurile agricole – 1975,45 ha, alte 972.4 ha reprezintă păduri, iar 176.7 ha sunt acoperite de ape.

3.4.3. Industria

Zona industrială a orașului Călărași include mai multe întreprinderi de importanță regională și chiar națională. Una din cele mai importante întreprinderi a orașului este SRL Călărași Divin, renumită în toată țara pentru divanurile produse. În anul 2025 cifra de afaceri a întreprinderii date s-a ridicat la peste 100 mln MDL, reprezentând cel mai important angajator din localitate cu peste 350 de angajați.

O altă întreprindere importantă la nivel local reprezintă SRL Instacon, care se specializează în domeniul industriei ușoare și care în anul 2025 a înregistrat o cifră de afaceri de cca. 33 mln MDL și însumând peste 200 de angajați.

Al treilea cel mai important jucător în domeniul industriei în orașul Călărași este SRL Palplast, o întreprindere specializată în producția țevilor din plastic, care în anul 2024 a înregistrat o cifră de afaceri de cca. 25 mln MDL.

Alte companii importante în domeniul industriei care activează în orașul Călărași sunt SRL Serolan și SRL Hegemoh Grup care activează în domeniul panificației și care ale căror cifră de afaceri se ridică la peste 5 mln MDL anual.

Pe lângă întreprinderile active, în zona industrială a orașului Călărași se regăsesc mai multe uzine cu potențial de dezvoltare precum Uzina de Conserve din Călărași și Uzina de Lactate din Călărași.

3.4.4. Comerțul și serviciile

Comerțul cu amănuntul în oraș este asigurat de mai mulți agenți economici cei mai importanți printre acești fiind după cum urmează:

- SRL Ghiocel, cu o cifră de afaceri de peste 100 mln MDL și 95 de angajați
- SRL Plagrisfam, cu o cifră de afaceri de peste 16 mln MDL și 14 angajați - SRL Nixer Lux

Totodată, în cadrul orașului activează mai multe puncte de comerț, inclusiv și rețele naționale precum Linella, Local, Cip, Casa curată

3.5. Infrastructura

3.5.1. Infrastructura Utilităților Publice

Gradul de echiparea cu utilități publice ale gospodăriilor casnice, este următorul: a) aprovizionare cu apă – 76% din gospodării vii sunt conectate la rețeaua de apeduct, furnizarea apei fiind asigurată prin sistemul centralizat de aprovizionare. Sursa de apă este reprezentată de o sondă arteziană, apa fiind tehnică.; b) canalizare – 46%, existând și o stație de epurare a apelor reziduale c) serviciul de salubritate – 3000 de gospodării sau cca. 50% din gospodării; d) serviciile de internet și telefonie – 100% din gospodării au acces la rețeaua de internet și telefonie fixă

Infrastructura drumurilor locale | Lungimea totală a drumurilor, străzilor și stradelor locale constituie 71.7 km, din care 11,3 km sunt de importanță națională iar 60.4 km de importanță locală. Din totalul de 71.7 de km de drumuri, 32.60 km au acoperire rigidă.

Transportul public este asigurat în interiorul orașului de 3 rute locale, care circulă cu o regularitate de 30 de minute și au o capacitate zilnică de cca.250 de pasageri fiecare.

Transportul interurban, inclusiv legătura cu mun. Chișinău este realizată prin intermediul unei rute regulate care circulă de mai multe ori pe zi în ambele direcții.

Totodată, în oraș activează și serviciul de taxi, care este disponibil 24/24, iar prețul de pornire este de 40 de lei.

3.5.2. Fondul locativ

Numărul total de gospodării casnice ale orașului este de 6803, dintre care 2903 reprezintă apartamente, iar 3900 case de locuit. Suprafața totală a fondului de locuit este de cca. 712.5mii m².

Tabelul 6. Dinamica asigurării localității cu servicii edilitare

Agenți economici	2021	2022	2023	2024	2025(9 luni)
Înzestrați cu apeduct	5916	6206	6646	6714	7041
Înzestrați cu canalizare	3449	3739	4040	4111	4204

Sursa Primăria orașului c

3.6. Buna guvernare și management

3.6.1. Gestionarea administrativă

Administrația publică locală | Conform Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006 autoritățile administrației publice locale ale orașului Călărași sunt reprezentate prin Consiliul Local și Primărie. Activitatea autorităților administrației publice locale este bazată pe legislația în vigoare și propriile Regulamente de organizare și funcționare.

Tabelul 7 Structura APL, 2025

Gen	Primăria, persoane	Consiliul Local, persoane
TOTAL	38,5	23
Bărbați	16	15
Femei	20	8

Sursa: Primăria orașului Călărași

Consiliul local este autoritatea deliberativă a orașului constituit din 23 consilieri aleși în urma alegerilor locale generale din 05.11.2023. Consiliul local este constituit din 8 femei (ceea ce constituie 39.1%) și 15 bărbați (60.9%), persoane cu venit mediu. Dintre ei 3 au sub 35 de ani, 14 au vârsta cuprinsă între 35-50 ani și 6 consilieri au vârsta de peste 50 ani.

Primăria orașului Călărași este instituția administrației publice locale condusă de primar prin care se realizează principiile de autonomie locală, descentralizarea serviciilor publice, consultarea cetățenilor și este organul de conducere operativă a treburilor publice locale. Primarul este autoritatea reprezentativă a populației și executivă a Consiliului local.

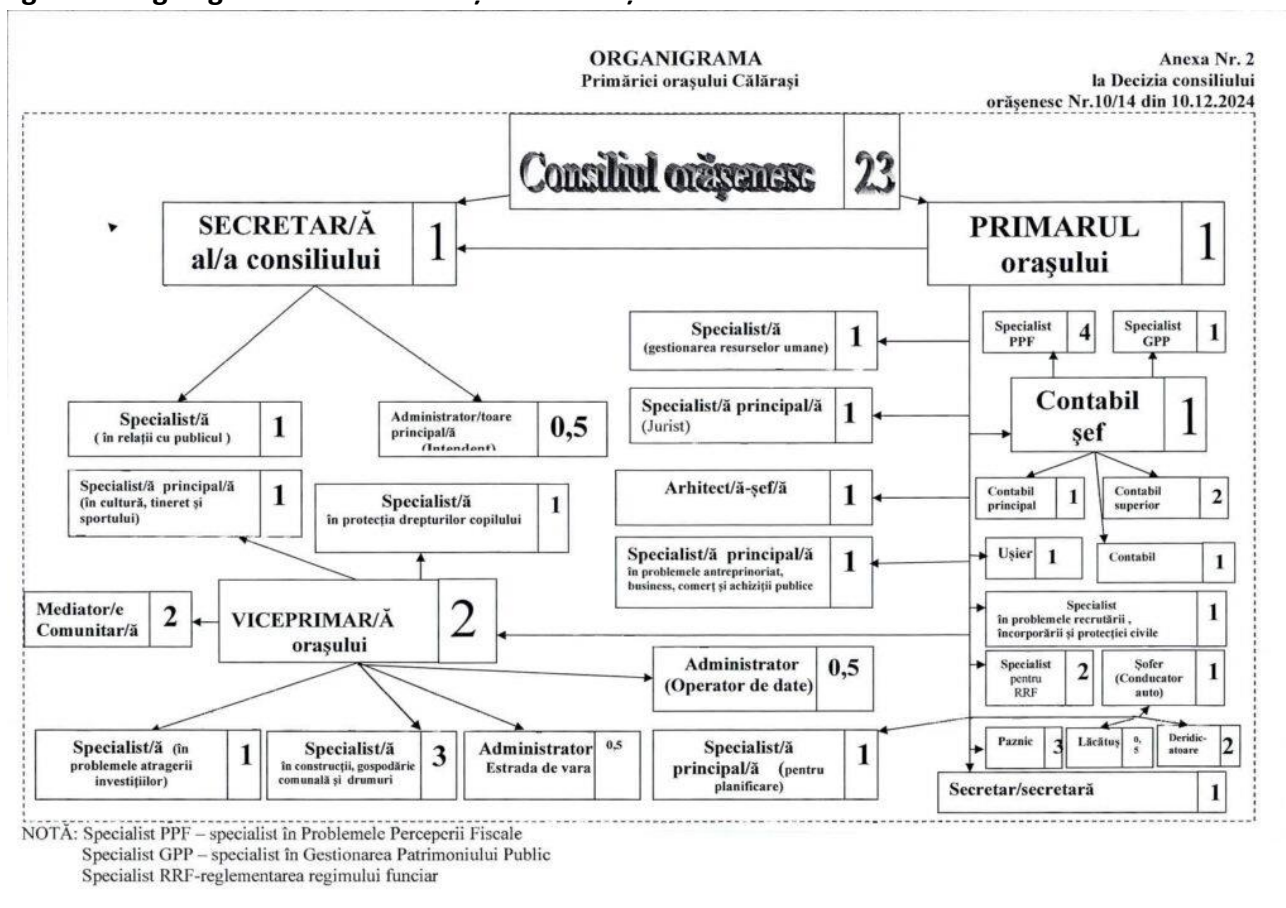
Personalul primăriei este reprezentat de 38,5 persoane, dintre care 20 femei. Principiile de bază ale activității tuturor specialiștilor încadrați în cadrul serviciilor publice ale Primăriei sunt colegialitatea, disciplina, competența și responsabilitatea. Aceste principii asigură buna funcționare a serviciilor primăriei și încrederea locuitorilor în buna gestionare a treburilor publice.

Primăria dispune de propriul sediu, care este suficientă pentru bună organizare și desfășurare a activităților APL.

Primăria orașului Călărași are o structură clasică a primăriilor orașelor medii. Primarul este asistat de 2 viceprimari, iar echipa Primăriei este formată din alți 35 de specialiști grupați în secții după cum urmează:

- Contabilitate
- Arhitectură
- Domeniul Locativ-Comunal
- Probleme educație, tineret și sport
- Atragerea investițiilor
- Mediator comunitar
- Protecția drepturilor copilului
- Juridică
- Economie, business și comerț
- Gestionarea patrimoniului public
- Planificarea economică

Figura 2. Organigrama Primăriei orașului Călărași

Participarea în cadrul proiectelor de dezvoltare comunitară în ultimii 3 ani | Conform datelor oferite de către primărie, este prezent un nivel ridicat de participare al locuitorilor Orașului Călărași în cadrul proiectelor de dezvoltare comunitară, la luarea deciziilor privind prioritățile proiectului, participarea la evaluarea proiectului, participarea activă la implementare.

Tabelul 8.Principalele proiecte implementate în oraș

Denumirea	Buget	Contribuție APL	Contribuție	Sursa
	Total		Donator	
1.Îmbunătățirea managementul deșeurilor solide în orașul Călărași pentru o Comunitate durabilă, a. 2022 1060 pubele de 120 litri 1060 de gospodării dotate	413 059,00 lei	49 339 lei	363 720 lei	În cadrul Proiectului "Comunități rezistente la schimbări climatice prin abilitarea femeilor", finanțat de Suedia și implementat de PNUD
2.Izolarea termică a Școlii Sportive Specializate de Rezerve Olimpice din orașul Călărași, a. 2022 Beneficiari - 120 de tineri și copii 30% reducerea consumului	554829 lei	235529 lei – APL 5000 lei – Agent economic 64300 lei - Diaspora	250 000 Guvernul Republicii Moldova	În cadrul Programului "Diaspora Acasă Reușește DAR 1+3"

de energie 346 m ² pereți exteriori termoizolați 130 m ² tencuială exterioară 40,25 m ² pardoseli termoizolate 100 m de rețea electrică reabilitată				
3.Reabilitarea trotuarelor în orașul Călărași, a. 2022	2 387 216,33 lei	1 053 541,3 lei	1 333 675,03 lei	În cadrul Programului "Comunitate a Mea", finanțat de USAID prin IREX Moldova
4.Crearea Centrului de Informare și Servicii pentru Cetățeni (CISC), dotarea cu echipament și soft actualizat, a. 2022	307 822,55 lei	74 150 lei	233 672,55 lei	În cadrul Programului "Comunitate a Mea", finanțat de USAID prin IREX Moldova
49m ² CISC				
5.Cooperarea intermunicipală pentru îmbunătățirea Serviciului intercomunal de distribuție a apei în Călărași - Tuzara - Nișcani, a. 2022-2024	5 730 000 lei	1 705 000 lei	4 025 000 lei	În cadrul Programului "Comunitate a Mea", finanțat de USAID prin IREX Moldova
3100 de contoare total 3 comunități 3100 de dispozitive pentru preluarea și transmiterea datelor, antene, soft 3100 cititor de la distanță Punerea în funcțiune Informarea și sensibilizarea populației Instruirea angajaților 3100 de beneficiari		Calarasi-1 095 000 lei Tuzara – 360 000 lei Niscani – 250 000 lei	2280 contoare – Calarasi 420 contoare – Niscani 400 contoare – Tuzara	
6.Construcția rețelei de apeduct și canalizare în partea de Nord-Vest a orașului Călărași-Etapa V, a. 2016-2023	16 852 635 lei	3 370 527 lei	13 482 108 lei	Proiectul are ca scop extinderea rețelei de canalizare și construcția apeductului de alimentare cu apă potabilă în partea de Nord-Vest a orașului Călărași.
18,05 km de apeduct, 13,60 km rețea de canalizare 800 gospodării 2044 locuitori.		Primăria	FONDUL ECOLOGIC NAȚIONAL	

7.Reconstrucția și amenajarea aleii din parcul de pe Strada Biruinței din orașul Călărași, a. 2023	349 069,58 lei	5202 lei	343 867,58 lei	Programul Satul European Expres 2023
---	----------------	----------	----------------	--------------------------------------

3.6.2. Bugetul Local

Veniturile bugetului local | În ultimii 4 ani, în bugetul local s-au încasat venituri totale în valoare de: 50374,6 lei în 2021, 50902,3 lei în 2022, 66655,4 lei în 2023 și 63745,4 lei în 2024, în 2025 suma de 69838,2 lei. Dacă e să excludem transferurile cu destinație specială pentru investiții capitale, tendința este una constantă și se constată o creștere substanțială a ponderii veniturilor proprii.

Tabelul 9. Evoluția veniturilor totale a bugetului local, 2022-2025, mii lei

Denumirea indicatorului	2022	2023	2024	2025
	1. Veniturile – total:	50902,3	66655,4	63745,4
Venituri regulatorii				
2. Veniturile proprii	22517	25848,5	28219,6	29158,4
3. Transferuri	28385,3	40806,9	35525,8	40679,8

Sursa: Primăria orașului Călărași

Cheltuielile bugetului local | În ultimii 4 ani, cheltuielile totale bugetului local înregistrează aceeași evoluție ca și veniturile totale. Cele mai mari categorii de cheltuieli înregistrate în această perioadă sunt:

- 1) Cheltuieli legate de învățământul preșcolar, o categorie majoră
- 2) Cheltuielile cu aparatul administrativ (primăria)

Tabelul 10. Structura cheltuielilor bugetului local, 2024, 2025 mln lei

Denumirea indicatorilor	2024	2025
Grădinițe	19620400	20687200
Cultură, sport, tineret	11452200	11752100
Primărie și consiliul local	7827300	10113500
Amenajarea teritoriului	7682900	7859100
Reparație drumuri	6499300	5000000
Aprovizionare cu apă	1534500	2650000
Iluminare stradală	1300000	1390000
Protecție socială	449500	357200
Fondul de rezervă	190000	190000
Servicii de sănătate publică	42000	32000

BUGETUL 2020

executat pentru anul

Stimați cetățeni, la fel ca și familia Dumneavoastră, comunitatea noastră dispune de o sumă de bani– un **BUGET**, care este planificat și cheltuit pentru diverse necesități cum ar fi: repararea drumurilor, iluminatul stradal, educarea copiilor la grădiniță, salariile angajaților instituțiilor publice, etc.

Bugetul constă din:

VENITURI (de unde vin banii) și **CHELTUIELI** (unde au fost direcționate).

Propunem spre atenția Dumneavoastră bugetul executat (îndeplinit) pentru anul 2020.

Venituri - 39660294 lei

Bani de la Guvernul central; 23001510	Bani acumulați local; 16658784
---	-----------------------------------

Banii acumulați local

Încasări din taxe locale	3 162 256
Încasări din impozite locale	12 331 475
Încasări din servicii APL	1 043 258
Donații	75 224
Alte încasări	46 571

Cheltuieli- 37626500 lei

Amenajarea teritoriului	1 988 700
Grădinițe	11 077 900
Exercitarea guvernării..	4 288 600
Instituții de cultură	1239200
Protecția civilă	365800
Tineret și sport	6 045 500
Reparația drumurilor	2 616 100
Iluminatul stradal	2 108 300
Apă și canalizare	5 772 200
Salubritatea drumurilor și...	2 124 200

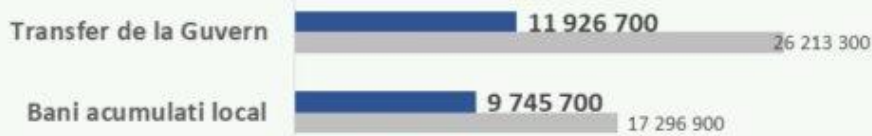
BUGETUL executat | ianuarie - iunie 2021

Stimați cetățeni, propunem atenției Dumneavoastră informația cu privire la bugetul executat (îndeplinit) pentru primele șase luni ale anului curent.

Mai jos puteți afla ce bani au fost acumulați și din ce surse, precum și pentru ce scopuri au fost cheltuite aceste resurse bănești în această perioadă.

■ executat   ■ aprobat

Venituri- 21,672,400 lei (45,5% din aprobat)

Banii acumulați local (58,5% din aprobat)

Cheltuieli- 24,287,600 lei (44,2% din aprobat)

Primăria Călărași

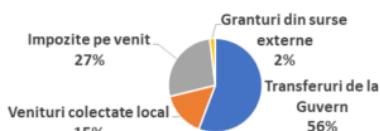
BUGETUL EXECUTAT 2022

Stimați cetățeni, la fel ca și familia Dumneavoastră, comunitatea noastră dispune de o sumă de bani – un **BUGET**, care este planificat și cheltuit pentru diverse necesități cum ar fi: salariile angajaților instituțiilor publice, încălzirea și iluminarea clădirilor, repararea drumurilor, iluminatul stradal, etc.

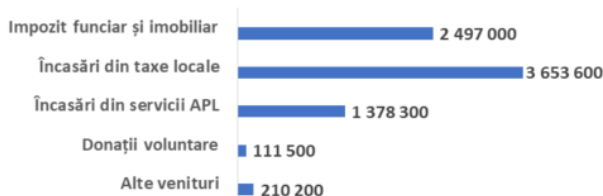
Bugetul constă din:
VENITURI (de unde vin banii) și
CHELTUIELI (unde au fost direcționate).

Propunem spre atenția Dumneavoastră bugetul executat (îndeplinit) pentru anul 2022

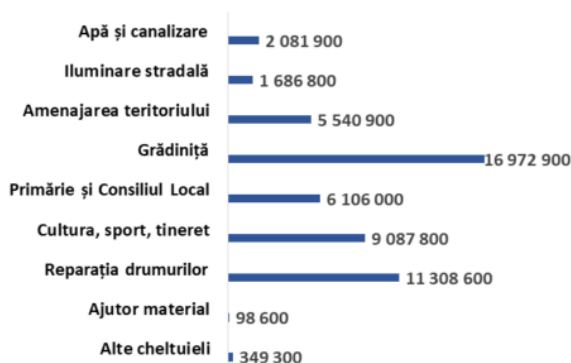
Venituri – 50 902 300 lei

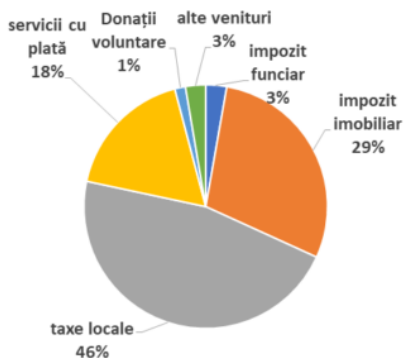
Venituri colectate local – 7 850 600 lei

Cheltuieli – 53 232 800 lei

Structura veniturilor colectate local

Activități majore realizate

- Proiectul "Reabilitarea trotuarelor în orașul Călărași" a fost finalizat cu un buget total de 2 387 216,33 lei (3023,6 m²)
- Lucrări de reparație a străzii Nicolae Milescu-Spătaru (2137296 lei) și drum de beton str. Petru Zadnipro (669141 lei)
- Reconstrucția tribunelor Stadionului orașenesc – 482 650 lei
- Reconstrucția rețelelor de apă și canalizare -1 766 000 lei
- Lucrări de reabilitare a canalelor de apeduct și canalizare în asfalt și pîtriș - 2 616 685 lei

Elaborarea acestui material este dovada și angajamentul primăriei față de guvernarea transparentă și responsabilă.

Materialul a fost creat cu suportul Programului Comunitatea Mea, finanțat de Guvernul Statelor Unite/USAID și implementat de IREX.

BUGETUL proiect | 2024

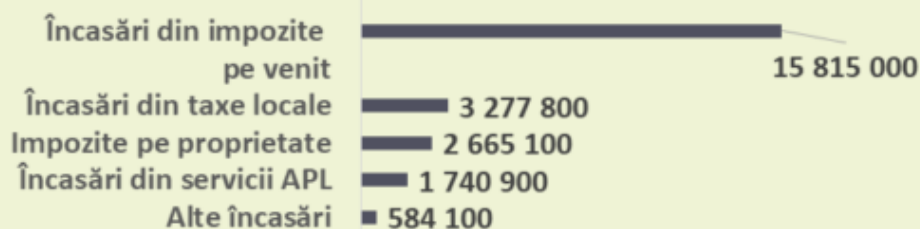
Stimați cetățeni, propunem atenției Dumneavoastră proiectul bugetului pentru anul 2024.

Mai jos puteți afla ce bani planificăm să acumulăm, din ce surse, precum și pentru ce scopuri aceste resurse vor fi cheltuite în anul viitor.

Venituri – 56 598 100 lei

Banii acumulați local

Cheltuieli – 56 598 100 lei

BUGETUL proiect 2025

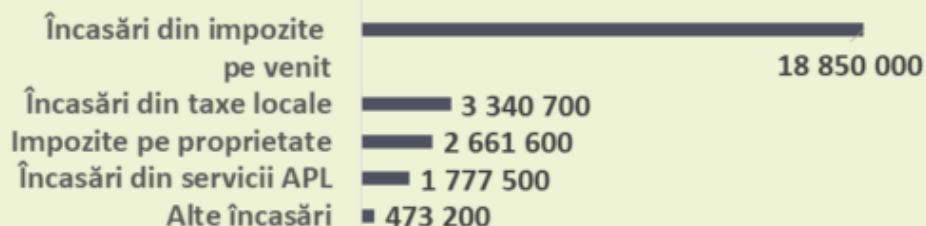
Stimați cetățeni, propunem atenției Dumneavoastră proiectul bugetului pentru anul 2024.

Mai jos puteți afla ce bani planificăm să acumulăm, din ce surse, precum și pentru ce scopuri aceste resurse vor fi cheltuite în anul viitor.

Venituri –60 031 100 lei

Banii acumulați local

Cheltuieli – 60 031 100 lei

3.6.3. Societatea civilă

Pe teritoriul orașului Călărași sunt înregistrate și activează peste 15 organizații nonguvernamentale cu următorul domeniu de activitate:

Tabelul 11. Lista ONG-urilor și grupurilor locale organizate active în or. Călărași, 2025

ONG / grupuri locale organizate (anul creării)	Numărul de membri	Descriere (obiectiv, activitățile principale)	Persoane de contact	Datele de contact:
<i>Comuna Evreiască, 1997</i>		A servi cu credință domnului în conformitate cu poruncile Torî	Șnaider Simion	
<i>Filiala Călărași M.S.R. "Speranța Nadejda", 1997</i>		Crearea condițiilor favorabile pentru realizarea plenară a potențialului său.	Stratan Gheorghe	
<i>Comuna Religioasă Martorii lui Iehova, 1998</i>		Spovedania Comună și răspîndirea credinței	Mioseenco Evghenii	<i>Tel: 0244 2461</i>
<i>Biserica creștină adventistă de ziua a șaptea, 1998</i>		Predicarea Evangheliei veșnice a Domnului și Mîntuitorului Isus Hristos	Movileanu Vasile	<i>Călărași, str. Mihai Eminescu 14</i>
<i>Asociația părinților de la LT "M. Sadoveanu", 1999</i>		Acordarea ajutorului material Liceului M. Sadoveanu	Drăgănel Alexandru	<i>Călărași, Ștefan cel Mare 7</i>
<i>Asociația Obștească ecologistă "Aventura", 1999</i>		Igienizarea, salubritatea orașului	Reazentev Eudochia	<i>Călărași, str. Alexandru cel Bun 59/60</i> <i>Tel: 0244 20916</i>
<i>Filiala "Biserica NouApostolică", an 2001</i>		Asocierea și educarea moralei religioase în serviciul credincioșilor	Nasoilă Gheorghe	<i>Str. Alexandru cel Bun 120</i>
<i>Clubul de lupte libere "Speranțele Olimpice", an 2000</i>	Dezvoltarea și	propagarea sportului luptele libere	Cobilean Constantin	<i>Str. Alecsandru cel Bun 60/36</i>
<i>Organizația Obștească Fotbal Club "Codru Junior", an 2001</i>		Propagarea și dezvoltarea fotbalului	Popa Andrei	<i>Alexandru cel Bun 178</i>
<i>Asociația pedagogilor, studenților și elevilor "VADEMECUM", an 2001</i>		Promovarea științelor ciclului psiho-pedagogic și a celor conexe cu acesta	Gorincioi Maria	<i>Str. Alexandru cel bun 65/25</i>
<i>Aeroclub din Călărași, an 2003</i>	Contribuție la dezvoltarea sportului aerian		Mîrzac Igor	<i>Str. Mihai Eminescu 12</i>
<i>Asociația utilizatorilor de drum din localitatea</i>	Contribuție la dezvoltarea comunității și asigurarea durabilității drumului		Băxăneanu Valeriu	<i>Str. Toma Ciorbă</i>

"Oricova", an 2004
 Asociația părinților
 de la școala Nr.1 , an
 2004
 Asociația Obștească
 "În serviciul
 Comunității", an
 2005

reabilitat cu sprijinul FISM
 Asigurarea durabilității școlii

Cozma Sergiu

Str. Toma Ciorbă

Gavriliță raisa

Str. M. Dragan 38

Prevenirea infracțiunilor
 săvârșite de copii și
 ajutorarea lor

<p>Asociația propiretarilor de locuințe private "Casa Cooperativă nr.1", an. 2005</p>		<p>Asigurarea întreținerii casei cu multe etaje</p>	<p>Chiriac Ion</p>	<p>Str. Birunța 5</p>
<p>Asociația utilizatorilor de apeduct și canalizare din sectorul Vătămăneasa, an 2005</p>		<p>Dezvoltarea socială a comunității și asigurarea durabilității apeductului și canalizației construite cu sprijinul USAID</p>	<p>Busuioc Andrei</p>	<p>Str. Stejarului 10</p>
<p>Asociația utilizatorilor de apeduct și canalizare din sectorul Carabliovca, an 2006</p>		<p>Dezvoltarea socială a comunității și asigurarea durabilității apeductului și canalizației construite cu sprijinul USAID</p>	<p>Olaru Constantin</p>	<p>Str. Grigore Ureche 32</p>

3.7. Analiza SWOT

Analiza SWOT reprezintă instrumentul principal, aplicat în evaluarea calitativă a situației din diferite domenii ale vieții comunitare a orașului Călărași care face o analiză internă pentru a vedea care sunt punctele tari și punctele slabe ale comunității, urmate de o analiză externă concentrată pe oportunitățile și riscurile cele mai importante. Analiza SWOT fost realizată în procesul de planificare strategică, de membrii grupului de lucru, inclusiv grupurile sectoriale și principalele părți interesate.

Tabelul 12. Analiza SWOT

PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poziționarea strategică față de drumul internațional (Chișinău-Iași) ▪ Traversarea magistralei de gaz Chișinău-Iași ▪ Existența căii ferate ▪ Conectarea la rețele apă, canalizare, gaz ▪ Existența stației de epurare ▪ Rețea de iluminat stradal modern/inteligent pe drumurile centrale și adiacente ▪ Existența serviciilor publice desconcentrate în teritoriu ▪ Platforme de comunicare cu cetățenii : pagina web, presa, rețele de socializare, lucrul consilierilor cu cetățenii, panou informativ. ▪ Ședințele online, plasarea actelor în RSA ▪ Organizarea audierilor publice cu cetățenii pe subiecte de interes public ▪ Consultarea proiectelor de decizii (15 zile) pe pagina web a primăriei ▪ Existența unui ghișeu unic pentru serviciile APL ▪ Existența Muzeului de Istorie și Etnografie Călărași ▪ Existența Estradei de Vară “Vladimir Dodon” ▪ Construcția Grădiniței tip-Passive House ▪ Muzeul Casa Viorii “Vladimir Dodon” ▪ Biserica din Oricova – Savatie Baștovoii ▪ Scuarul orășenesc din strada Biruinței modernizat în cadrul unui proiect guvernamental. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dotarea parțială a ÎM GCL Călărași cu tehnică • Drumurile și trotuarele locale într-o stare deplorabilă • Lipsa asociațiilor de locatari (blocuri de locuit) • Existența mai multor gunoiști neautorizate • Arderea primăvara și toamna a vegetației • Pagina web oficială trebuie eficientizată/optimizată, inclusiv în versiunea mobilă • E nevoie de digitalizarea serviciilor publice • Lipsa unui azil pentru animalele fără adăpost • Infrastructură slab dezvoltată pentru afacerile în agricultură • Lipsa apei potabile în oraș și amenajarea ineficientă a fântânilor, cișmelelor, izvoarelor din oraș • Insuficiența locurilor în grădinițe • Lipsa unei săli polivalente • Lipsa unor centre, cantine, spălătorii sociale pentru persoanele vulnerabile • Insuficiența platformelor de gunoi amenajate corespunzător • Lipsa sistemelor de irigare în spațiile verzi din oraș. • Amenajarea învechită a totemurilor la intrările în oraș, a hărților. • Lipsa sistemului de iluminat public pe unele străzi. • Lipsa pistelor și a parcărilor pentru bicicliști în oraș • Lipsa unor atracții turistice: telecabine panoramice, tiroliene, zonă de belvedere cu parcări și infrastructura necesară, zone de odihnă pentru cetățenii orașului: foișoare, zone de picnic

- Lipsa unor spații publice prietenoase mediului
- Lipsa unei amenajări peisagistice modern a orașului
- Lipsa unor bănci inteligente
- Lipsa terenurilor sportive în unele sectoare ale orașului
- Extinderea serviciului de salubritate pe porțiunile neacoperite
- Extinderea itinerariilor microbuzelor de rută și a numărului de stații de așteptare, inclusive prin achiziționarea de transport ecologic
- Lipsa monitorizării video a spațiilor publice
- Lipsa panourilor led pentru publicitate stradală
- Lipsa indicatoarelor denumirilor de străzi și numerotarea blocurilor locative
- Extinderea spațiilor forestiere în oraș
- Lipsa unui sistem de sonorizare în caz de calamități naturale
- Lipsa unui sistem de colectare a apelor pluviale
- Decolmatarea râului Bîc și a afluenților
- Construcția unui parc fotovoltaic
- Construcția havuzurilor în spațiile publice
- Lipsa unei piețe agro-alimentare moderne
- Lipsa unui parc industrial
- Lipsa unor soluții arhitecturale moderne: picturi murale, sculpturi, busturi, monumente etc.

OPORTUNITĂȚI

AMENINȚĂRI

- Orașul este traversat de râul Bâc
  - Existența Instituțiilor Publice din domeniile vizate, inclusiv IM GCL Călărași
  - Formularea unui Regulament privind funcționarea cimitirelor orășenești
  - 3 platforme amenajate de colectare a deșeurilor
  - Proiect de modernizare a parcului din centrul orașului și scuarului din str. Mihai Eminescu
  - Desemnarea unei persoane responsabile de comunicare și relația cu cetățenii (distribuirea informației)
  - Elaborarea unei hărți digitale cu rezerva funciară
  - Atragerea, motivarea și capacitatea personalului calificat în cadrul APL
- Statutul și condițiile de depozitare la platforma de colectare a deșeurilor
  - Gradul de conștientizare a cetățenilor și refuzul cetățenilor de a se conecta la sistemele centralizate de canalizare, refuzul de a încheia contracte pentru evacuarea deșeurilor
  - Neîncrederea cetățenilor în instituțiile statului
  - Număr sporit de persoane în etate care nu au acces la toate canalele informative
  - Resurse financiare limitate pentru alocarea proiectelor investiționale
  - Refuzul de a crea asociații în condominium
  - Refuzul de a contribui financiar în proiectele investiționale ale primăriei
  - Eschivarea de la achitarea taxelor și tarifelor locale
  - Utilizarea ilegală a terenurilor din proprietatea APL
  - Neimplicarea cetățenilor în procesul decizional
  - Migrația forței de muncă, care afectează memoria instituțională, inclusive în administrația public locală
  - Sporul natural scăzut
  - Poluarea solului, a apelor, a aerului
  - Lipsa locurilor de muncă
  - Lipsa unor instituții de învățământ post-liceal
  - Riscul de a rămâne fără surse de apă potabilă din cauza secetelor
  - Riscul de alunecări de teren în anumite zone din oraș
  - Riscul de revărsare a apelor de suprafață
  - Înmulțirea excesivă a animalelor fără stăpân
  - Riscul de hipotermie a oamenilor străzii
  - Lipsa tehnicii speciale de dezăpezire, de reprofilare a drumurilor după ploi, lipsa unui autoturn, a tehnicii de măturare a străzilor, de aspirare a frunzelor
  - Riscul de răspândire excesivă a terenurilor cuprinse de ambrozie
  - Lipsa măsurilor de dezinsecție a spațiilor verzi
  - Lipsa de generatoare în instituțiile publice

4. Strategia de dezvoltare socio-economică

4.1. Viziunea comunității

Viziunea orașului Călărași se concentrează pe resursa umană – locuitori activi și competenți, cărora trebuie să li se creeze condiții atractive de viață și muncă pentru a rămâne în localitate. Așezarea permite comunei să beneficieze de oportunitățile dezvoltării unui mediu antreprenorial competitiv și de a crea noi afaceri.

Viziunea de dezvoltare a orașului:

Călărași - un oraș curat, verde, și prietenos mediului ce asigură condiții prielnice de trai locuitorilor săi ce pune în valoare patrimoniul său cultural, atrăgând investiții și dezvoltând potențialul turistic.

Călărași – o localitate cu o economie prosperă și durabilă axată pe valorificarea potențialului local și specializarea inteligentă, implementând practici inovative și tehnologii moderne.

Călărași - o comunitate de cetățeni responsabili și implicați în soluționarea în parteneriat

4.2. Cadrul și direcțiile strategice

Strategia de Dezvoltare Comunitară a fost elaborată în contextul următoarelor documente strategice:

- Programul Strategia de dezvoltare integrată a raionului Călărași, 2021-2025,
- Programul de Dezvoltare a Sectorului de alimentare cu apă și canalizare în orașul Călărași pentru perioada 2021-2025
- Strategia națională de dezvoltare "Moldova 2030" și - Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030.

Obiectivele generale ale Strategiei de Dezvoltare Locală orașului Călărași

Obiectiv Strategic 1:	Consolidarea unei economii locale durabile prin atragerea investițiilor.
Obiectiv Strategic 2:	Dezvoltarea, incluziunea și promovarea culturii și valorificarea potențialului turistic.
Obiectivul Strategic 3:	Asigurarea accesului la servicii publice de calitate și de dezvoltarea infrastructurii funcționale prin metode responsabile și sustenabile.
Obiectivul Strategic 4:	Îmbunătățirea dialogului cu cetățenii prin transparentizare, implicare și informare.

a. Dezvoltarea economică locală

Orașul Călărași se caracterizează prin faptul că are spiritul antreprenorial dezvoltat și agenți economici cooperanți, cu dorința de a-și extinde sau diversifica activitatea de afaceri.

Din cei 229 de agenți economici cu drept de persoană fizică, cei mai mulți - 225 reprezintă activitate în bază de patentă, iar alții 4 sunt Gospodării Tărănești.

În cazul agenților economici cu drept de persoană juridică, din totalul de 191 de agenți economici 186 reprezintă Societăți cu Răspundere Limitată, 4 Societăți pe Acțiuni, 1 cooperative.

Principalele domenii de activitate economică în localitate sunt: **construcțiile**, care angajează un număr mare din populația orașului; urmată de **sectorul comerțului / serviciilor**, sectorul **industrii** și cel al **agriculturii**.

Populația economic activă este de cca. 4783 persoane, ceea ce reprezintă cca.70% din totalul populației înregistrate în comună. Din aceștia, cca.400 de persoane (3%) lucrează în sfera bugetară, restul fiind antrenați în alte activități.

Din analiza indicatorilor ce caracterizează evoluția de ansamblu a economiei localității se constată o stabilitate în ceea ce privește numărului de agenți economici în localitate pe parcursul ultimilor cinci ani (2021-2025).

Antreprenoriatul are potențial de dezvoltare în comună, în special în sectorul de comerț, agricultură și prestări servicii. Noi oportunități de investiții sunt în sectorul HoReCa, în special servicii de cazare pentru turiștii de tranzit. Atât comunitatea, cât și agenții economici conștientizează dezvoltarea acestei nevoi de afacere, însă deocamdată doar un antreprenor oferă servicii de cazare.

Administrația publică își exercită atribuțiile într-un mod transparent, democrat și este deschisă spre colaborare cu noi investitori, creând condițiile necesare dezvoltării mediului antreprenorial, în funcție de nevoile acestora.

Tabel 11 Potențiale idei de afaceri

	Necesitatea locală	Forma de organizare	Premisele și potențialul existente	Volumul investițiilor inițiale	Nr de angajați
1.	Minihotel sau pensiune	Î.I. sau SRL	Obiectele turistice existente	500 000 Euro	5-7
2.	Închiriere biciclete și automobile	Î.I. sau SRL	Obiectivele turistice din oraș și raion, 33epublic	500 000 Euro	7-10
3.	Producerea de baterii solare, drone, energie verde	Întreprinderi cu Capital Străin sau SRL	Clădiri proprietate public ce la moment nu sunt utilizate la moment	2-3 milioane Euro	50-100
4.	Cămin pentru școlile sportive din subordine	Instituție Publică	Teren disponibil	1 milion Euro	3-4

5	Construcția unei Săli Polivalente, cu diverse genuri de sport	Instituție Publică	Teren disponibil	5-7 milioane Euro	5-7
---	---	--------------------	------------------	-------------------	-----

b. Gestionarea bunurilor

Proprietatea orașului Călărași se constituie din totalitatea bunurilor imobile proprietate publică, amplasate în raza administrativă care, la data intrării în vigoare a Legii nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, se aflau în administrarea/gestiunea sau în folosința autorităților administrației publice ale unităților administrativ-teritoriale, a instituțiilor bugetare/publice cu autogestiune subordonate acestora, precum și din bunurile dobândite ulterior de acestea prin acte translativ de proprietate, cu excepția celor înstrăinate și a celor stabilite la art. 7 din Legea 29/2018 privind delimitarea proprietății publice. Structura intravilanului orașului Călărași.

Tabel 12 Structura intravilanului localității

<i>Tipuri terenuri</i>	<i>Suprafață (ha)</i>
<i>Total, inclusiv</i>	<i>3519,15</i>
<i>Terenuri sub construcții</i>	<i>394,6</i>
<i>Terenuri agricole</i>	<i>1975,45</i>
<i>Ape</i>	<i>176,7</i>
<i>Păduri</i>	<i>972,4</i>

Sursa: Primăria orașului Călărași

Primăria orașului Călărași are desemnat în calitate de responsabil de gestionarea bunurilor comunitare un specialist principal pentru reglementarea regimului funciar. Inventarierea bunurilor se efectuează anual și delimitarea terenurilor publice la necesitate, conform deciziilor Consiliului local.

a. Planul de Acțiuni 2026 - 2030

Obiectivul Strategic 1. Dezvoltarea economică locală durabilă prin atragerea investițiilor, creșterea locurilor de muncă					
Activități	Perioada	Responsabil/i	Indicatori de performanță	Cost estimat MDL	Potențiale surse de finanțare
1.1 Crearea unei Zone Economice Libere, Parc Industrial Multifuncțional sau Parc Industrial	2026-2030	Primar Viceprimari Specialist în atragerea de investiții	Nr. locurilor de muncă create Nr. de investitori	15 mil euro	Surse atrase Bugetul local Bugetul raional
1.2 Extinderea Subzonei ZEL Ungheni	2026-2030	Primar Viceprimari	Nr. locurilor de muncă create Nr. de investitori	20 mil lei	Surse atrase Bugetul raional
1.3 Sprijinirea activităților producătorilor agricoli orientați spre procesarea produselor agricole și ambalarea lor.	2026-2030	Primar Viceprimari Specialist în atragerea de investiții	Nr. locurilor de muncă create Nr. de investitori	20 mil lei	Surse atrase Bugetul local Bugetul raional
1.4 Crearea și dotarea unei piețe agroalimentare	2026-2030	Primarul Arhitect șef Specialist în construcții Specialist în atragerea de investiții	Nr. agenților economici beneficiari	15,5 mil lei	Surse atrase Bugetul local Parteneriate
1.5 Organizarea unui târg expozițional cu vânzarea, promovarea produselor și serviciilor locale	2026-2030	Primarul Specialist în atragerea de investiții Arhitect-șef Specialist în construcții	Nr. agenților economici beneficiari Nr. participanților	1,5 mil lei	Surse atrase Bugetul local Bugetul raional
1.6 Elaborarea unui ghid investițional a orașului	2026-2030	Specialist în atragerea investițiilor	1 ghid elaborat	50 000 lei	Surse atrase

1.7 Crearea unui consiliu consultativ economic cu mediu de afaceri	2026-2030	Primarul Mediul de Afaceri	O asociație a întreprinzătorilor creată, nr. de membri	2000 lei	Bugetul local
1.8.Construcția unei săli polivalente	2026-2023	Primar Specialist în atrgerea investițiilor	Nr.de beneficiary Nr.eventimentelor	200 mil lei	Surse atrase Buget local

Obiectivul Strategic 2. Dezvoltarea, incluziunea și promovarea culturii și valorificarea potențialului turistic

2.1 Modernizarea stadionului orășenesc	2026-2030	Primarul Arhitect-șef Specialist în construcții Administratorul stadion	Nr. de beneficiari Nr. evenimentelor	5 milioane Euro	Surse atrase Bugetul local Bugetul raional
2.2 Crearea unor atracții turistice: telecabine panoramice, tiroliene, zonă de belvedere cu parcări și infrastructura necesară, zone de odihnă pentru cetățenii orașului: foșoare, zone de picnic	2027-2030	Primarul Arhitect-șef Specialist în construcții	Nr. de beneficiari	3 000 000 lei	Surse atrase Bugetul local Bugetul raional
2.3 Organizarea Festivalurile tradiționale anuale: Etnic-Rom, Festivalul Viorii, Ziua Orașului.	2026-2030	Specialist în cultură, sport și tineret Specialist planificare	Nr. participanților	400 000 lei	Bugetul local
2.4 Achiziționarea unei scene mobile, cu tehnica necesară pentru organizare de evenimente	2026-2030	Specialist în atragerea investițiilor Viceprimar	Proces verbal de achiziții	400 000 lei	Surse atrase Bugetul local

2.5 Amenajarea și conservarea cimitirului evreiesc și transformarea în patrimoniu cultural	2026-2030	Specialist gestionarea patrimoniului public Administrația Muzeului	Traseu turistic Procese verbale	500 000 lei	Surse atrase Bugetul local
2.6 Asigurarea accesului și infrastructura internă, inclusiv dotarea cu elemente muzeistice a beciurilor subterane, conservarea siturilor arheologice.	2026-2030	Arhitect-șef Specialist în construcții Administrația Muzeului	Nr. turiști Traseu turistic	2 mil lei	Surse atrase Bugetul local
2.7 Dezvoltarea zonei turistice Oricova prin asigurarea drumului de acces, conectarea la utilități publice, amenajarea popasurilor turistice, zone de agrement	2026-2030	Primarul Viceprimarii Specialist în construcții Arhitect-șef Specialist în atragerea investițiilor	Km drum Km de iluminare Nr. popasurilor turistice Nr. evenimentelor	21 mil lei	Surse atrase Bugetul local Consiliul Raional
2.8 Elaborarea strategiei locale de dezvoltare a turismului.	2026 – 2030	Primar Administrația Muzeului Specialist în atragerea investițiilor	1 Strategie aprobată	-	Surse umane existente
2.9 Amenajarea unui Monumente de for public Cernobîl, Transnistria, Afganistan și Victimele Deportărilor Staliniste (proiect tehnic)	2026	Specialist în construcții Arhitect-șef	1 monument instalat	100 000 lei	Bugetul Local Bugetul Raional
2.11 Crearea unui popas turistic (proiect tehnic)	2026-2030	Primar Specialist în construcții Arhitect-șef	1 posas turistic creat Proces verbal de finisare a lucrărilor	6 mil lei	Surse Atrase Bugetul Local

Obiectivul Strategic 3. Asigurarea accesului la servicii publice de calitate și de dezvoltarea infrastructurii funcționale prin metode responsabile și durabile

3.1 Reabilitarea infrastructurii de drumuri	2026-2030	Specialist în construcții Arhitect-șef Primar	Nr. de km de drum reabilitată	60 mil lei	Surse atrase Bugetul local
3.2 Reparația capitală a drumurilor locale (proiect tehnic)	2026-2030	Specialist în construcții Arhitect-șef	Km de stradă reparată	5 mil lei	Surse atrase Bugetul local, național, externe
3.3 Reabilitarea trotuarelor din străzile principale ale orașului și duc acces la instituțiile de învățământ și sociale.	2026	Specialist în construcții Arhitect-șef Primar	Nr. de km de trotuar renovat	2350 mii lei	Surse atrase Bugetul local
3.4 Reparația podului de pe Bîc din str. Călărașilor. (proiect tehnic)	2026-2030	Specialist în construcții Arhitect-șef	Nr de metri de pod reparat. 1 proces verbal de finisare	7 mil lei	Surse atrase Bugetul local
3.5 Curățarea și construcția, reabilitarea	2026-	Primar	Proces verbal de	3,5 mil lei	Surse atrase
rețelelor de avacuare a apelor pluviale	2030	Arhitect-șef Specialist în construcții IM GCL	finisare a lucrărilor		Bugetul local
3.6 Dotarea ÎM GCL cu echipament și tehnică pentru servicii de salubritate, dezapezire, măturarea și curățire a drumurilor, tehnică pentru mentenanța serviciilor de canalizare și apeduct, și a canalelor pluviale.	2026-2030	Primar Specialist în construcții IM GCL Specialist în atragerea investițiilor	Nr. de beneficiari Nr. utilajelor și echipamentelor	50 mil lei	Surse atrase Bugetul local

3.7 Amenajarea platformelor de colectare a deșeurilor, inclusiv colectare separată, dotarea cu tomberoane.	2026-2030	Specialist în construcții IM GCL Specialist în atragerea investițiilor	Nr. platformelor Nr. de tomberoane Nr. contracte M3 deșeuri colectate	1 mil lei	Surse atrase Bugetul local
3.8 Organizarea campanii de informare și responsabilizarea a cetățenilor privind colectarea selectivă și managementul responsabil al deșeurilor	2026-2030	Viceprimar IM GCL ONG locale	Nr. materialelor informative Nr. evenimentelor	50 000 lei	Surse atrase Bugetul local
3.9 Amenajarea parcurilor/scuarurilor publice și a zonelor verzi	2026-2030	Primar Specialist în construcții Arhitect-șef Specialist în atragerea investițiilor	Nr. parcurilor Nr. contractelor	20 mil lei	Surse atrase Bugetul local
3.10 Dezvoltarea și modernizarea serviciului de transport public, dotarea cu transport electric	2026-2030	Primar Specialist în construcții	Nr. de autocare	12 mil lei	Surse atrase Bugetul local

		Arhitect-șef			
3.11 Amenajarea parcărilor publice	2026-2030	Primar Specialist în construcții Arhitect-șef	Nr. parcărilor	100 000 lei	Surse atrase Bugetul local
3.12 Amenajarea unei parcări multietajată	2026-2030	Primar	Nr. de parcări	2,5 mil. lei	Surse atrase Bugetul local

3.13 Amenajarea punctelor de intrare în oraș (proiect tehnic)	2026-2030	Primar Specialist în construcții Arhitect-șef	Nr. de forme de arhitectură instalată	1 mil lei	Surse atrase Bugetul local
3.14 Amenajarea cimitirelor orășenești	2026-2030	Specialist în construcții	Nr. lucrărilor realizate	500 000 lei	Surse atrase Bugetul local
3.15 Extinderea numărului de stații de așteptare pentru pasageri și modernizarea celor existente	2026-2030	Viceprimar Specialist în construcții Arhitect-șef	Nr. stațiilor modernizate și extinse	500 000 lei	Surse atrase Bugetul local
3.16 Reparația Grădiniței nr. 4 cu capacitate de 400 locuri ce ar acoperi necesitatea de locuri la moment și dotarea grădiniței.	2026-2030	Primar Specialist în construcții Arhitect-șef Specialist în atragerea investițiilor Economist Contabil-șef	Nr. de copii beneficiari	50 mil lei	Surse atrase Bugetul local
3.17 Crearea și dotarea unui centru social	2030	Viceprimar	Nr. de beneficiari	1,5 mil lei	Surse atrase Bugetul local
3.18 Dotarea instituțiilor IET și școli sportive, muzeu, biblioteci, Estrada de vară	Anual	Viceprimar	Nr de copii și	1 mil lei	Bugetul local
cu mobilier și materiale educaționale		Specialist în construcții Economist Contabil Specialist în atragerea investițiilor Administrația instituției	pedagogi beneficiari		Surse atrase

3.19 Renovarea blocurilor sanitare în instituțiile de învățământ preșcolar	2026-2030	Viceprimar Specialist în construcții Economist Contabil Specialist în atragerea investițiilor Administrația instituției	Nr de copii și pedagogi beneficiari	1,5 mil lei	Bugetul local Surse atrase
3.2.0 Renovarea blocurilor alimentare și dotarea cu echipament în IET	2026-2030	Viceprimar Specialist în construcții Economist Contabil Specialist în atragerea investițiilor Administrația instituției	Nr de copii beneficiari și educatori	5 mil lei	Bugetul local Surse atrase
3.2.1 Reabilitarea rețelelor electrice interioare și semnalizării incendiare la grădinița de copii Guguță	2026-2030	Viceprimar Specialist în construcții Specialist în atragerea investițiilor Administrația instituției	Nr de copii beneficiari și educatori	1,500 mii lei	Bugetul local Surse atrase
3.2.2 Amenajarea curților și a terenurilor de joacă ale grădinițelor	2026-2030	Viceprimar Specialist în construcții Specialist în atragerea investițiilor Administrația instituției	Nr de copii beneficiari și educatori	2 mil lei	Bugetul local Surse atrase
3.2.3 Construcția unor facilități de cazare pentru școlile sportive	2026-2030	Viceprimar Specialist în construcții Administrația instituției	Nr de sportivi beneficiari	1 mil Euro	Bugetul local Surse atrase

3.2.4 Reparația capitală a acoperișului clădirii administrative (primăria Călărași) proiect tehnic	2026-2030	Arhitect-șef Specialist în construcții	Nr. de beneficiari	2 mil lei	Bugetul local Surse atrase
3.2.5 Termoizolarea clădirii primăriei Călărași	2026-2030	Arhitect-șef Specialist în construcții	Nr. de beneficiari	1,8 mil lei	Bugetul local Surse atrase
3.2.6 Implementarea unui sistem de iluminat stradal energo-eficient	2026-2028	Primar Arhitect-șef Specialist în construcții	Nr km străzi iluminate Nr. se beneficiari	2 mil lei	Bugetul local Surse atrase
3.2.7 Iluminarea stradală public din s. Oricova (proiect tehnic)	2026-2030	Primar Arhitect-șef Specialist în construcții	Nr km străzi iluminate Nr. de beneficiari	1 mil lei	Bugetul Local Surse Atrase

3.2.8 Actualizarea PAED (Planului de acțiuni privind energia durabilă) 2020-2030	2030	Arhitect-șef Specialist în construcții Specialist în atragerea investițiilor	1 Plan aprobat	15 000 lei	Bugetul local Surse atrase
3.2.9 Sterilizarea câinilor maidanezi	2026-2030	Viceprimar Economist Organizația Licențiată	Nr de câini sterilizați	150 000 lei	Bugetul local
3.3.0 Stimularea locatarilor pentru crearea Asociațiilor de locatari	2026-2030	Viceprimar	Nr de Asociații create	50 000 lei	Bugetul local Surse atrase
3.3.1 Amenajarea și iluminarea curților blocurilor locative din orașul Călărași	2026-2030	Viceprimar Specialist în construcții	Nr de curți amenajare	2,5 mil lei	Bugetul local Surse atrase

3.3.2 Amenajarea și securizarea accesului la fântânile din orașul Călărași	2026-2030	Viceprimar Specialist în construcții	Nr de fântâni amenajate	500 mii lei	Bugetul local Surse atrase

Obiectivul Strategic 4. Îmbunătățirea dialogului cu cetățenii prin transparentizare, implicare și informare

4.1 Digitalizarea serviciilor publice	2026-2030	Secretarul Consiliului Orășenesc Specialist relații cu publicul	Numărul de cereri soluționate	300 000 lei	Bugetul local Surse atrase
4.2 Harta interactivă digitală a or. Călărași	2026-2030	Arhitect-șef Primar	Nr. accesărilor hărții digitale	350 000 lei	Bugetul local Surse atrase
4.3 Sistem de motivare a personalului din cadrul APL instruiți, cursuri de creștere a performanței	2026-2030	Primar	Nr. de cursuri și instruiți	30 000 lei	Bugetul local Parteneri

4.4 Asigurarea cu infrastructura mediatică APL și Consiliul Local și Consiliul Local de Tineri. Reorganizarea paginii web a primăriei.	2026-2030	Secretarul Consiliului Orășenesc Specialist în atragerea investițiilor	1 pagina web reorganizată Nr.de obiecte tehnice procurate	100 000 lei	Bugetul local Surse atrase
4.5 Procurarea și montarea panourilor informaționale tip LED	2026-2030	Arhitect-șef	Nr. panourilor LED instalate	1 mil lei	Bugetul local Surse atrase
4.6 Evaluarea blocurilor locative și a terenurilor acestor blocuri	2026-2030	Specialist în gestionarea patrimoniului public	Nr. de blocuri și terenuri evaluate	10 000 lei	Bugetul local

4.7 Corectarea erorilor la întregistrarea masivă a bunurilor imobile terenuri. Inventarierea bunurilor imobile .	2026-2030	Specialist RRF	Nr. bunurilor	100 000 lei	Bugetul local
4.8 Delimitarea și formarea bunurilor imobile neînregistrate	2026-2030	Specialist RRF	Nr. bunurilor	100 000 lei	Bugetul local
4.9 Amalgamarea orașului Călărași cu satele vecine	2027	Primar	Nr. de localități		Buget local
4.1.0 Numerotarea caselor locative,blocurilor	2026-2030	Primar Arhitect-șef	Nr.de case	100 000 lei	Buget local
4.1.1 Soluții arhitecturale pentru zonele degradate	2026-2030	Primar Arhitect -șef Specialist construcții Specialist gestionarea patrimoniului	Nr. de obiecte	500 000 lei	Buget local Surse atrase
4.1.2 Piste pentru bicicliști	2026-2030	Primar Arhitect-șef Specialist construcții	Nr. de piste(km)	500 000 lei	Buget local Surse atrase
4.1.3 Renovarea (reconstrucția) bazei turistice	2026-2030	Primar Arhitect-șef Specialist construcții	Construcția renovată	5 mil lei	Buget local Surse atrase
4.1.4 Construcția terenului de minifotbal la școala sportivă Mihai Viteazu	2026-2030	Primar Arhitect-șef Specialist construcții	1 teren sportiv amenajat	7 mil lei	Buget local Surse atrase

b. Planul și cadrul de monitorizare și evaluare

4.6.1 Etape de implementare

Succesul realizării Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a orașului Călărași depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acesteia, de prezența unei coaliții încheiate în societate. În procesul realizării Strategiei vor fi implicați mai mulți actori, fiecare urmând un scop special, îndeplinind rolul de implementator al acțiunilor planificate. Aceștia sunt:

1. Administrația publică locală (Consiliul Local, Primarul, Primăria)
2. Locuitorii orașului
3. Societatea civilă
4. Agenții economici
5. Structuri externe (Consiliul raional, Guvernul, municipalități înfrățite, Organizațiile internaționale, parteneri de dezvoltare).

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a orașului Călărași poate fi divizată convențional în 3 etape:

1. **Adoptarea SDSE.** În cadrul acestei etape, Strategia de dezvoltare va fi supusă dezbaterilor în cadrul Audierilor publice organizate de către primărie. După dezbateri și ajustarea propunerilor și recomandărilor făcute, Strategia va fi înaintată Consiliului Local spre aprobare. După aprobarea strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni trimestriale și anuale privind realizarea strategiei în conformitate cu Planul Strategic de Acțiuni.
2. **Implementarea SDSE** se va efectua prin realizarea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete de implementare. Pentru fiecare acțiune, proiect vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.
3. **Monitorizarea SDSE.** În perioada de implementare, responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul Strategic de acțiuni vor fi inițiate măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

6.1.2 MONITORIZARE STRATEGIE

Procesul de monitorizare a strategiei constă în: (i) evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare și (ii) raportarea rezultatelor evaluării.

Monitorizarea implementării strategiei se va efectua de **Comisia pentru Implementarea Strategiei** (în continuare CIS). CIS va fi creată prin Decizia Consiliului Local cu statut de Comisie obștească pe lângă Consiliul local și Primărie, în componența căreia va fi asigurată reprezentarea tuturor factorilor implicați în dezvoltare:

- Consiliul local (președinții comisiilor consultative de specialitate sau consilieri locali)

- Reprezentanți Primărie (Primarul, 2 – 3 specialiști)
- Comunitatea oamenilor de afaceri
- Instituții educaționale (directori instituții de învățământ)
- Organizații non-guvernamentale (reprezentanți ai ONG-ilor ce activează în domeniul protecției mediului, social, apărarea drepturilor omului și de tineret, etc.)
- Cetățeni. (grupul va fi reprezentativ și va include tineri, persoane dezavantajate, număr proporțional de femei și bărbați, reprezentanți ai diverse grupuri sociale sau etnice).

Responsabilitățile de bază ale CIS pentru implementarea strategiei constau în:

- Planificarea acțiunilor
- Elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare
- Coordonarea activităților de implementare a acțiunilor și proiectelor de dezvoltare
- Coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate
- Monitorizarea implementării planului de acțiuni
- Elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul Local
- Acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile
- Elaborarea și dezbateră proiectelor prioritare de dezvoltare
- Analiza deciziilor privind diverse probleme ale comunității
- Elaborarea și inițierea modificărilor în strategie
- Elaborarea studiilor și proiectelor de dezvoltare, etc.

CIS își va desfășura activitatea în ședințe care se vor desfășura cel puțin o dată la 6 luni.

Un rol important în procesul de implementare a strategiei îl are Consiliul Local, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a Planului de acțiuni. Competențele Consiliului Local se vor axa pe:

- Coordonarea activităților de antrenare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor
- Promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL
- Încurajarea voluntarilor în diverse activități publice
- Stimularea și coordonarea conlucrării actorilor comunității în realizarea obiectivelor comune ale Strategiei
- Parteneriatul cu APL, ONG, agenții economici în cea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea Planului de acțiuni a Strategiei.

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor către CIS privind realizarea Planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual CIS va prezenta Consiliului Comunal raportul de evaluare a implementării Strategiei.

Obiect Monitorizare	Elaborator/ Destinatar	Raport	Descriere
Realizarea obiectivelor	CIS și Consiliul Local	Rapoarte semestriale/ anuale	Raport bazat pe analize, sondaje a locuitorilor pentru evaluarea impactului implementării strategiei
Realizarea acțiunilor, proiectelor	Responsabili de implementare	Raport semestrial sau după finisarea activității	Rapoarte prezentate de responsabilii de implementare privind îndeplinirea acțiunilor, proiectelor

Evaluarea implementării Strategiei se va efectua prin analiza indicatorilor de dezvoltare. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituții specializate se va stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.

Riscuri și impedimente de implementare

Realizarea efectivă a acțiunilor propuse în Strategia de dezvoltare poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente de implementare. Riscurile și impedimentele aferente implementării strategiei de dezvoltare pot fi divizate în două categorii: (i) interne și (ii) externe.

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	
Managementul implementării strategiei	☐ Confruntări de interese privind implementarea strategiei ☐ Prevalarea intereselor personale ☐ Resurse financiare limitate ☐ Lipsa capacității de atragere a investițiilor
Parteneriat	☐ Neconlucrarea autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și comunitatea ☐ Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților ☐ Lipsa de experiență a structurilor societății civile și neimplicarea lor ☐ Neimplicarea partenerilor internaționali
Dezvoltarea economică	☐ Lipsa interesului din partea comunității de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale
Social	☐ Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale ☐ Pauperizarea continuă a populației ☐ Emigrarea forței de muncă
Mediu	☐ Populație neconștientizată privind efectele poluării mediului
Riscuri și impedimente externe	
Cadru politico-juridic	☐ Instabilitatea cursului politic ☐ Contradicția și instabilitatea legislației în vigoare
Relații parteneri externi	☐ Lipsa conlucrării cu autoritățile publice raionale și centrale
Starea economiei	☐ Potențial investițional redus ☐ Inaccesibilitatea piețelor de desfacere de peste hotare ☐ Infrastructură de afaceri nedezvoltată ☐ Risc de țară.

Anexe

Fișa de proiect 1

1	Denumirea localității	Orașul Călărași
2	Denumirea proiectului	Reparația Grădiniței nr. 4 cu capacitate de 400 locuri ce ar acoperi necesitatea de locuri la moment și dotarea grădiniței.
3	Problema care ar urma fi soluționată	400 de copii vor avea acces la educație preșcolară de calitate
4	Obiectivul general al proiectului	Crearea accesului la educație preșcolară a 400 de copii din orașul Călărași
5	Obiectivele specifice ale proiectului	Reparația clădirii și spațiilor de joacă în aer liber la grădinița nr.4 și dotarea acesteia pentru buna funcționare
6	Indicatorii calitativi și cantitativi	400 de copii Educativi și părinți
7	Partenerii posibili	Primăria Călărași Viitoare administrația grădiniței
8	Bugetul estimativ	50 milioane lei
9	Posibile surse de finanțare	Bugetul local Surse externe
10	Perioada	2026-2030

Fișa de proiect 2

1	Denumirea localității	Orașul Călărași
2	Denumirea proiectului	Organizarea unui Tîrg expozițional cu vânzarea, promovarea produselor și serviciilor locale
3	Problema care ar urma fi soluționată	Creșterea promovării agenților economici producători de produse și servicii locale și creșterea economiei locale
4	Obiectivul general al proiectului	Facilitarea dezvoltării economiei locale prin susținerea mediului de afaceri , promovarea producătorilor de produse si servicii locale din raionul Calarasi prin organizarea unui Tîrg 48stimative48l în aer liber.

5	Obiectivele estimativ ale proiectului	Amenajarea unui spațiu în aer liber în orașul special destinat organizarea unui târg expozițional în aer liber pentru promovarea producătorilor locali.
6	Indicatorii calitativi și cantitativi	Numărul de agenți economici participanți Numărul de cetățeni prezenți.
7	Partenerii posibili	Primăria Călărași Incubatorul de Afaceri Călărași Consiliul Raional Călărași
8	Bugetul estimativ	1, 5 milioane lei
9	Posibile surse de finanțare	Bugetul Local Bugetul Raional Surse Atrase
10	Perioada	2026-2030

Fișa de proiect 3

1	Denumirea localității	Orașul Călărași
2	Denumirea proiectului	Construcția terenului de minifotbal la școala sportivă Mihai Viteazu
3	Problema care ar urma fi soluționată	Îmbunătățirea condițiilor de antrenament în aer liber a copiilor și sportivilor de la școala sportivă Mihai Viteazul
4	Obiectivul general al proiectului	Crearea condițiilor de dezvoltare și creșterea nivelului de sănătate a 280 de copii și sportivi la Școala Sportivă Mihai Viteazul
5	Obiectivele specifice ale proiectului	Amenajarea unui teren de minifotbal la școala sportivă Mihai Viteazu
6	Indicatorii calitativi și cantitativi	280 de copii, elevi și sportivi cu acces la condiții de antrenament 1 teren sportiv amenajat Infrastructură îmbunătățită
7	Partenerii posibili	Primăria Călărași Școala Sportivă Mihai Viteazul Parteneri Externi
8	Bugetul estimativ	7 milioane lei
9	Posibile surse de finanțare	Bugetul local Surse atrase
10	Perioada	2026-2030

Fișa de proiect 4

1	Denumirea localității	Orașul Călărași
2	Denumirea proiectului	Amenajarea platformelor de colectare a deșeurilor, inclusiv colectare separată, dotarea cu tomberoane.
3	Problema care ar urma fi soluționată	Servicii de salubritate îmbunătățite, colectarea selectivă a deșeurilor, curățenia la platformele de colectare, mai puțini câini maidanezi, condiții mai bune de trai, creșterea numărului de contracte.
4	Obiectivul general al proiectului	Îmbunătățirea managementului deșeurilor menajere și îmbunătățirea calității mediului ambiant prin amenajarea rampelor de colectare a deșeurilor menajere.
5	Obiectivele specifice ale proiectului	Crearea unei infrastructuri platformelor de colectare a deșeurilor menajere care contribuie la protecția mediului, dotarea cu tomberoane.
6	Indicatorii calitativi și cantitativi	Nr. De platforme amenajate Nr. De tomberoane instalate Cantitatea de deșeuri colectată Cantitatea de deșeuri reciclată
7	Partenerii posibili	Primăria Călărași Fondul Ecologic Național Î.M. "GCL" Călărași
8	Bugetul estimativ	1 milion lei
9	Posibile surse de finanțare	Bugetul local Surse atrase
10	Perioada	2026-2030